

**SYDÄNSAIRAALA
OMAVALVONTAOHJELMA**

Omavalvontaohjelman sisältö

Johdanto.....	3
1. Tehtävien lainmukainen hoitaminen.....	4
2. Tehtyjen sopimusten noudattaminen.....	4
3. Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus.....	4
3.1 Palvelujen saatavuus.....	4
3.2 Palvelujen jatkuvuus.....	5
3.3 Palvelujen turvallisuus ja laatu.....	5
3.4 Palvelujen yhdenvertaisuus.....	7
4. Havaittujen puutteellisuuksien korjaaminen.....	7
5. Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen.....	8
Liitteet.....	8

Johdanto

Oma- ja sisäinen valvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, joka tähtää palveluiden laadun ja palvelutasovaatimusten täyttymiseen. Oma- ja sisäisellä valvonnalla varmistetaan asiakkaiden ja potilaiden perusoikeudet, asiakas- ja potilasturvallisuus, laadultaan hyvät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sekä eri toimijoiden toimintaedellytysten ja velvollisuuksien yhdenmukaisuus.

Oma- ja sisäinen valvonta on valvonnan tärkein muoto. Se tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä asiakkaan näkökulmasta. Oma- ja sisäinen valvonta on asiakas- ja potilasturvallisuustyötä, laatutyötä ja hyvää asiakaspalvelua. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on edistää ja varmistaa oma- ja sisäistä valvontaa sekä puuttua asioihin silloin, kun oma- ja sisäinen valvonta ei riitä.

Sydänsairaalan oma- ja sisäinen valvontaohjelma sisältää sille kuuluvien terveydenhuollon palveluiden oma- ja sisäisen valvonnan periaatteet.

Tällä oma- ja sisäisellä valvontaohjelmalla varmistetaan, että Sydänsairaalan asiakkaat saavat perusoikeuksien heille turvaamat, tarpeidensa mukaiset palvelut oikeaan aikaan, yhdenvertaisesti ja saavutettavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Tavoitteeseen päästään varmistamalla hyvä johtaminen, riittävät henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen sekä sujuvat työprosessit. Onnistuminen varmistetaan palvelujen laadun ja turvallisuuden seurannalla ja valvonnalla sekä prosessien jatkuvalla kehittämisellä.

Sydänsairaalla on vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta. Oma- ja sisäistä valvontaa toteutetaan päivittäisessä toiminnassa, ja siihen sisältyy myös henkilöstön riittävyyden jatkuva seuranta.

1. Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Sydänsairaalassa hoidetaan kardiologisia sekä sydän- ja rintaelinkirurgisia potilaita. Suurin osa Sydänsairaalan potilaista kuuluu julkisen erikoissairaanhoidon piiriin ja kiireettömään hoitoon pääsy järjestetään lähetekäytännöllä terveydenhuoltolain asettamien vaatimusten mukaisesti. Lähetteeseen perustuvan hoidon tarpeen arviointi ja hoito järjestetään yhtenäisin lääketieteellisin perustein yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Henkilön ottaminen sairaalaan kiireetöntä sairaanhoitoa varten edellyttää lääkärin tutkimukseen perustuvaa lähetettä.

Omavalvonnalla varmistetaan, että liiketoiminta on vähäriskistä ja tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021](#), [Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021](#), [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#).)

2. Tehtyjen sopimusten noudattaminen

Sydänsairaalan käyttäessä alihankkijoita palveluiden tuottamiseen, varmistetaan palveluiden toteutuminen ja sopimuksen noudattaminen Sydänsairaalan omalle toiminnalle asettamien vaatimusten mukaisesti.

Alihankintamenettely on kuvattu Sydänsairaalan ja hyvinvointialueen välisen palvelusopimuksen liitteissä.

Alihankintaan liittyvä palvelusopimuksen seuranta on kuvattu alihankkijan ja Sydänsairaalan välisessä palvelusopimuksessa. Seurannan avulla varmistetaan muun muassa palveluiden saatavuuden, laadun ja yhdenvertaisuuden toteutuminen myös alihankintana tuotetuissa palveluissa.

3. Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus

3.1 Palvelujen saatavuus

Omavalvonnalla varmistetaan, että suunniteltava ja toteutettava terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden tarve edellyttää ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#) 4 §, THL: [Sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden parantaminen, mukaan lukien mielenterveys- ja päihdepalvelut](#)).

Omavalvonnalla varmistetaan myös, että palvelut on kuvattu ja niiden toteutumista seurataan yhdenvertaisin perustein.

Palvelujen laissa säädettyjen enimmäis- ja määräaikojen toteutumista seurataan kiireellisen ja kiireettömän palveluntarpeen osalta ja julkaistaan odotusaikoja koskevat tiedot voimassa olevien säädösten mukaisesti. ([Terveydenhuoltolaki](#) 55 §).

3.2 Palvelujen jatkuvuus

Palvelujen jatkuvuutta arvioidaan koko palvelutapahtuman läpi. Palvelujen suunnittelu ja toteutus varmistavat sen, että palveluketjut ovat sujuvia. Tämä sisältää hoito- ja palvelusuhteen sekä siihen liittyvän vuorovaikutuksen jatkuvuuden.

Tiedonkulun jatkuvuutta varmistetaan sillä, että palvelunkäyttäjää koskeva tieto siirtyy katkeamatta eri palveluntarjoajien järjestelmästä toiseen. Sydänsairaala käyttää julkisen terveydenhuollon potilaiden hoidossa pääasiallisesti hyvinvointialueiden järjestelmiä. Näin varmistetaan palvelunkäyttäjää koskevan tiedon katkeamaton siirtyminen paikallisesti.

Valmiussuunnitelmilla sekä muilla ennakoivilla toimenpiteillä varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#), 50 §.)

Palveluiden jatkuvuuden turvaaminen poikkeus- ja häiriötilanteissa on kuvattu Sydänsairaalan ja hyvinvointialueen välisen palvelusopimuksen ”Varautuminen” liitteessä.

3.3 Palvelujen turvallisuus ja laatu

Sydänsairaalassa omavalvonnalla varmistetaan, että turvallisuuden takaamiseksi tehdään systemaattista työtä, joka tukee laadukkaan ja turvallisen palvelun kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä. Omavalvonnalla varmistetaan toiminnan jatkuva kehittäminen ja toiminnan riskien säännöllinen arviointi.

Omavalvontasuunnitelmassa on kuvattu asiakkaiden saaman palvelun laadun ja palvelun yhdenvertaisuuden seuranta. Omavalvontasuunnitelmassa on kuvattu, miten asiakkaiden, potilaiden sekä heidän omaistensa ja läheistensä kokemuksia seurataan. Siinä on myös kuvattu, miten potilaan ja asiakkaan oikeuksiin kuuluviin muistutuksiin ja kanteluihin palvelujen toteutumisesta vastataan ja miten potilasasiamiestoiminnan kautta edistetään asiakkaiden oikeuksien toteutumista.

Potilasturvallisuussuunnitelmassa on kuvattu, miten terveydenhuollon palvelujen asianmukaisuutta, turvallisuutta ja laatua seurataan.

Sydänsairaalan laatupolitiikassa on määritelty organisaation toimintaa laadun näkökulmasta ohjaavat laatutavoitteet ja periaatteet

Henkilöstö:

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että yksiköissä työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan, että yksiköillä on käytössään sopiva määrä sen tarvitsemaa osaamista sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja -kustannuksia.

[Työyhteisön kehittämissuunnitelma](#)

Omavalvontasuunnitelma

Omavalvontasuunnitelma on lupaus palvelun laadusta ja turvallisuudesta. Omavalvontasuunnitelma tulee laatia toimintayksikön johdon ja henkilökunnan yhteistyönä, jotta omavalvonnasta tulee osa arkityötä ja myös henkilökunta oppii arvioimaan omaa toimintaansa. Omavalvontasuunnitelma tulee olla julkisesti näkyvillä ja sen toteutumista on seurattava. Laki yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990

[Omavalvontasuunnitelma](#)

Potilasturvallisuussuunnitelma

Toimintayksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. Suunnitelmassa on otettava huomioon potilasturvallisuuden edistäminen ([Terveystieteiden tutkimuskeskus 1326/2010](#) 8 §, Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 341/2011).

Suunnitelman tavoitteena on tukea henkilöstöä arjen työssä laadukkaan ja turvallisen hoidon ja palvelujen toteutuksessa ja kehittämisessä. Suunnitelma pohjautuu Sydänsairaalan strategiaan, [kansalliseen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiaan](#), kansallisiin säädöksiin, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta käsitteleviin ohjeisiin ja suosituksiin sekä sisäisiin ohjeisiin ja periaatteisiin.

Sydänsairaalan arvojen tulee näkyä organisaation ja työntekijöiden päivittäisessä toiminnassa ja sen johtamisessa.

[Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma](#)

Lääkehoitosuunnitelma

Lääkehoito toiminta- ja työyksikössä perustuu lääkehoitosuunnitelmaan. Se on osa terveydenhuoltolain laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon suunnitelmaa. Lähtökohtana on, että lääkehoitosuunnitelma tulisi olla kaikissa, työyksiköissä, jotka toteuttavat lääkehoitoa. Lääkehoitosuunnitelma on keskeinen osa lääkehoitoon osallistuvien henkilöiden perehdytystä sekä lääkehoidon laadun ja turvallisuuden varmistamista. (STM: [Turvallinen lääkehoito-opas 2021](#))

[Lääkehoitosuunnitelma](#)

Tietoturvasuunnitelma

Tietoturvasuunnitelma kuvaa tietoturva- ja tietosuojakäytäntöjä, ja sitä miten tietoturvan ja tietosuojan omavalvonta järjestetään.

Tietoturvasuunnitelmasta tulee selvittää, miten palveluntuottaja täyttää asiakas- ja potilastietojen ja tietojärjestelmien käsittelyyn liittyvät asiakastietolain 27 §:n vaatimukset. ([Tietoturvasuunnitelmat - THL](#), [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä](#) 784/2021)

[Tietoturvasuunnitelma](#)

Riskienhallintasuunnitelma

Riskienhallinta on osa yksiköiden normaalia toimintaa. Riskiarviointia tehdään sekä yksilötasolla päivittäisessä työssä, että johtajien päätöksenteossa, kaikilla organisoitumisen tasoilla. Toiminnan riskejä arvioidaan jatkuvasti, ja vähintään kerran vuodessa tehdään järjestelmällinen riskienarviointi yksikössä.

Ennakoiva riskien arviointi on osa jatkuvaa toiminnan kehittämistä sekä yksikkö-, alue- että organisaatiotasolla. Johdon ja/tai yksikön esihenkilön vastuulla on päättää, mitkä riskit ovat hyväksyttäviä ja mitä toimenpiteitä vaaditaan riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi ja saamiseksi hyväksyttävälle tasolle.

[Riskienhallintasuunnitelma](#)

3.4 Palvelujen yhdenvertaisuus

Sote-palveluita käyttäviä asiakkaita tulee kohdella yhdenvertaisesti, arvostavasti ja kunnioittavasti yksilöinä siten, ettei ikä, sukupuoli, kansallisuus, perhetilanne, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, terveydentila, vammaisuus, suhteen muoto, sosioekonominen asema, etsinen alkuperä, asuinkunta tai muu henkilöön liittyvä syy vaikuta hänen kohteluunsa, palveluunsa tai sen oikea-aikaiseen ja tarpeen mukaiseen saamiseen.

Hoito perustuu lääketieteellisiin perustein tehtyyn hoidontarpeen arvioon. Hoitoon pääsyn toteutumisaikoja seurataan aktiivisesti ja alueittain. Hoitoon pääsulle on asetettu mittarit ja tavoitteet jokaisella toiminnan alueella. Myös palveluiden laadun seurannalle on asetettu mittarit ja tavoitteet, esimerkiksi toimenpiteiden onnistuminen ilman vakavia komplikaatioita. Hyvinvointialueiden (Pirkanmaa, Kanta-Häme, Keski-Suomi) kanssa on asetettu kumppanuusmittarit, joiden tilannetta seurataan yhdessä hyvinvointialueiden kanssa.

Sydänsairaala arvioi muun muassa vuosittaisessa johdon katselmuksessa yhdenvertaisen palveluiden saatavuuden ja asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun toteutumisen ja tarvittaessa määrittää toimenpiteet asian korjaamiseksi.

4. Havaittujen puutteellisuuden korjaaminen

Sydänsairaalan omavalvontasuunnitelmassa kuvataan konkreettisesti, miten palvelujen saatavuudessa, jatkuvuudessa, turvallisuudessa ja laadussa sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudessa havaitut epäkohdat korjataan.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilaa seurataan säännöllisesti esimerkiksi vaara- ja haittatapahtuma- sekä poikkeamailmoitusten kautta. Potilasturvallisuussuunnitelmassa kuvataan em. ilmoitusten kerääminen ja analysointi sekä raportointi hyvinvointialueelle.

Vaaratapahtuma- ja poikkeamailmoitusten perusteella havaitut epäkohdat korjataan mahdollisimman pian hyvän hoidon, hoivan ja huolenpidon toteutumisen turvaamiseksi.

Sydänsairaala varmistaa, että, tulevassa [valvontalaissa](#) sekä [laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994](#) olevat säädökset henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta on kuvattu omavalvonta- ja potilasturvallisuussuunnitelmissa.

Sydänsairaalla on velvollisuus ilmoittaa välittömästi hyvinvointialueelle ja valvontaviranomaiselle omassa tai alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantaneet epäkohdat.

Asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut vakavat puutteet tulee ilmoittaa hyvinvointialueelle ja valvontaviranomaiselle, mikäli puutteita ei ole pystytty korjaamaan omavalvonnallisin keinoin.

5. Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen

Seurantatiedot ja julkiset valvontatiedot raportoidaan hyvinvointialueilla sovituille tahoille ja julkaistaan hyvinvointialueen julkisessa portaalissa ja muissa sovitussa julkisissa kanavissa. Oma- ja ulkovalvontaan liittyvistä havainnoista ja toimenpiteistä uutisoidaan asukkaille, henkilöstölle, sidosryhmille ja medialle.

Liitteet

LIITE 1	Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma
LIITE 2	Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma
LIITE 3	Lääkehoitosuunnitelma
LIITE 4	Tietoturvasuunnitelma
LIITE 5	Riskienhallintasuunnitelma
LIITE 6	Työyhteisön kehittämissuunnitelma
LIITE 7	Laatupolitiikka